

VI VET AT DET ER
EN SAMMENHENG
MELLOM
TENKNING,
HANDLING OG
FØLELSER.

Årets prosjekt formes i stor grad av prosjektittelen som er felles for de kommunale barnehagene i Ås kommune: «Barns 100-språklighet – oppdag, utforsk, lek» og en videreutdanning i emnet «Fysisk- motorisk utvikling og aktivitet i barnehagen.»

100 språklighet er et begrep vi har lånt fra Reggio Emilia filosofien. Det er et abstrakt begrep som betyr at barna uttrykker seg gjennom flere «språk» enn det verbale. Dans, musikk, lyder vi skaper, det vi maler og tegner eller skaper gjennom konstruksjon og andre skapende aktiviteter, er alle språk barna skal få bruke for å

uttrykke seg. Det er opp til oss voksne til å «høre» dem og gi dem mulighetene.

Samtidig ser vi stor nytte av å ha med oss det fysisk-motoriske blikket inn i prosjektet. Forskningen viser at færre fortsetter med fysisk aktivitet etter avsluttet skolegang, stillesitting øker sammen med fedmeproblematikk og livsstilssykdommer, samtidig som flere sliter med psykiske plager og stress. Påstanden er at «Deltakelse i fysisk aktivitet er av verdi for alle mennesker og innebærer at en realiserer et vesentlig menneskelig potensial (den kroppslige dimensjonen).» (Osnes, 2021)

Som en start på prosjektet har personalet på avdelingen fått en introduksjon i hva motorikk er, hvilke betingelser som er viktige for utvikling og nye utviklings- og læringsteorier koblet opp mot forskning gjort i ulike norske og internasjonale barnehagemiljøer.

For hvor mange sanser har vi egentlig? Vi snakker jo ofte om de fem vi selv lærte om i barndommen, syn, hørsel, lukt, smak, berøring. Mindre kjent er de indre sansene; likevektssans og muskel- og leddsans. Samspill mellom sanser og bevegelse er det første som utvikles hos mennesket. Sansene våre er forbundet med nervesystemet og hjernen. Det er faktisk slik at hele 30% av nervesystemet blir utviklet gjennom aktivitet- og miljøimpulser i barndommen. Barn TRENGER å utsettes for sanseopplevelser!

Vi sier ofte om barn i 1-3 års alderen at de er «kroppslige». Kroppslighet er brukes ofte som betegnelse på menneskers væremåte, vår måte å «være på i verden». Det er i de øyeblikkene vi opplever oss selv som en helhet og ikke skiller mellom bevisstheten, jeg-et, og kroppen. Det er særlig brukt for å beskrive småbarns væremåte (Løkken, Fredens).

Samtidig er et nytt begrep inn i fagfeltet vårt, som henger sammen med dette: Kroppslig litterasitet. Det kan best beskrives som en persons individuelle motivasjon, selvtillit, motoriske kompetanse, kroppslige uttrykk og utøvelse av takt, kunnskap og forståelse som til sammen legger grunnlaget for fysisk aktivitet hele livet gjennom (Osnes, 2021)

Kroppsholdningen vår påvirker hjernen og sender signaler ut i rommet. Med rak rygg signaliserer vi sikkerhet, står vi der krumnakkert, signaliserer vi det motsatte.

Stiller vi oss midt på gulvet med armene pekende oppover og står slik et par minutter, gir det oss en følelse av mestring (Carney, Cuddy og Yap, 2015).

Forklaringen på at det er slik, er at det foregår en toveiskommunikasjon mellom ikke-verbal atferd og våre tanker og følelser (Laird og Lacasse, 2014).

DET E ITJNÅ SOM KJEM TÅ
SÆ SJØL

DET FØRSTE Æ LERD, DET
LERD Æ DA Æ SKULL LER Å
GÅ

DET VA SANNELIG ITJ LETT,
KAN SKJØNN Æ VESST ITJ
ARMERÅD.

DET E ITJNÅ SOM KJEM TÅ
SÆ SJØL.

VØMMØL.

Å være «kroppslig litterat», vil si at man

- Viser glede over å være i bevegelse, er bevisst egen kroppslighet og hvordan man påvirker andre mennesker.
- Er motivert for en fysisk aktiv livsstil gjennom hele livet.
- Fremstår som selvsikker og med god selvtillit, er trygg på seg selv
- Har god motorisk kontroll
- Kommuniserer på en lydhør og empatisk måte og åpner opp for gode relasjoner og inkluderende samtaler
- Trives med å være i fysisk aktivitet, prøver stadig ut nye bevegelsesformer og aktiviteter. (Osnes)

Motorisk utvikling påvirker sosial, kognitiv og emosjonell utvikling. Nye læringsteorier ser på læring som et produkt av samspillet mellom hjerne, kropp og omverden. Arv og genetikk ligger alltid i grunnen, men miljø er avgjørende!

Vi omtaler ofte det fysiske miljøet som «Den tredje pedagog». Det er et annet begrep som er lånt fra Reggio Emilia-filosofien. For å trekke det inn i det fysisk-motoriske må vi stille oss spørsmålet: Hvordan kan vi gi barna et godt motorisk læringsmiljø? Her må vi også ta med oss det psykososiale miljøet fordi det også har en sterk innvirkning på alt som skjer med oss, både barn og voksne. Vi ser at tilvenningsperioden nærmer seg slutten for noen, mens andre fremdeles trenger tid. Det vil komme flere barn inn i gruppen etter hvert, og de skal også få tiden de trenger til å bli fortrolige på Luna. Vårt fokus på de tre T-ene: Trygghet, Tilknytning og Trivsel har vært -og vil fortsatt være, det viktigste. Tryggheten ligger til grunn for all læring og utforskning. I et miljø vi kan slappe av i og føle oss trygge, vil vi være mer motivert for å gå ut av komfortsonen, la oss utfordre og tøye grensene våre.

Som ansatte i barnehagen regnes vi også som barnas «signifikante andre». Det er et stort ansvar, som ikke kan tas lett på. Barna tilbringer mesteparten av sine våkne timer sammen med oss og vi er viktige rollemodeller, i likhet med foreldre, andre familiemedlemmer, nære venner osv. Det er altså personer som betyr noe for barna og er nært knyttet til dem. Vi vet at de har stor innflytelse på barnas holdninger, handlinger og syn på livet.

Vi må også trekke inn barna selv som kulturskapere og miljøfaktorer. For i det de begynner i barnehagen går de fra å være en del av en familie der de kanskje opplever å være yngst, til å bli del av en stor gruppe med mange andre som er mer like seg selv. Vi vil prøve å inkludere barna ved å tilrettelegge for en kultur der barna også bidrar til et miljø der man kan prøve og feile, heie på hverandre og vise omsorg.

Nyere forskning viser at barns kroppslige lek, uavhengig av alder og kjønn, har høyest intensitet i natur. Samtidig finner man ikke nødvendigvis forskjell på intensiteten i leken inne og på utelekeplassen. Oppfatningen er at barn er mer fysisk aktiv på utelekeplassen, men ifølge Osnes og Skaug (2015) er det å gå og sitte er de «aktivitetene» som barna gjør mest.

Vi vil bruke tiden fremover til å dokumentere og observere hva slags type aktiviteter barna på Luna er interessert i, hvilke ulike muligheter for bevegelse de har her og hvor det største utviklingspotensialet er. Pedagogisk dokumentasjon

Spørsmål vi tar med oss videre er:

- Er vi en kropp eller har vi en kropp?
- Hvor sentral/viktig er kropp og bevegelse i kommunikasjon?
- Hvilke former for språk (uttrykk) ser vi hos barna på Luna? Er det noe som er typisk for enkeltbarn? Er det noe som vi ser er typisk for gruppen? Noe som kan tyde på at de er i ferd med å utvikle en felles kultur?
- Hvor går vi når vi går ut? Er det forskjell på hvilke aktiviteter vi tilbyr ulike barn

